

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/42594,Delegacja-IPN-na-otwarciu-wystawy-o-rotmistrzu-Pileckim-i-Powstaniu-Warszawskim-.html>
2021-02-25, 23:42

Delegacja IPN na otwarciu wystawy o rotmistrzu Pileckim i Powstaniu Warszawskim w Melbourne (Australia) - 5 listopada 2017

5 listopada br. w żydowskim centrum kultury Kadimah w Melbourne została uroczysto otwarta wystawa poświęcona rotmistrzowi Witoldowi Pileckiemu i Powstaniu Warszawskiemu. Ekspozycję przygotował Pilecki Project Commitee we współpracy z Federacją Polskich Organizacji w Wiktorii, Kołem byłych żołnierzy AK w Melbourne oraz Instytutem Pamięci Narodowej. W skład delegacji IPN, obecnej na otwarciu, weszli zastępca prezesa Instytutu dr Mateusz Szpytma, dr Rafał Leśkiewicz - dyrektor Biura Informatyki oraz Agnieszka Jędrzak - kierownik Samodzielnej Sekcji Kontaktów Międzynarodowych w Biurze Prezesa IPN.

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane w ramach obchodów 99. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Delegacja IPN wzięła udział we mszy świętej, odprawionej przez ks. Wiesława Słowika SJ, rektora Polskiej Misji Katolickiej w Australii i Nowej Zelandii oraz złożyła wieniec pod pomnikiem - krzyżem upamiętniającym ofiary Katynia w katolickim ośrodku w Essendon. W tym samym miejscu zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma wygłosił przemówienie. Podkreślił, że bez ofiary, często ofiary życia, nie ma wolności ani niepodległości - Bo wolność krzyżami się mierzy - mówił dr Szpytma - tych krzyży jest w historii Polski wiele: spoczywają pod nimi żołnierze, są też miejsca, na których nadal ich brakuje: nie ma go na przykład na grobie wielkiego bohatera, rotmistrza Witolda Pileckiego, ponieważ ci, którzy byli przeciwni niepodległości Polski, bali się go nawet po śmierci i wrzucili do bezimiennego dołu. Krzyżami mierzy się także wolność Australii. Tak - ten spokojny i piękny kraj oddał wiele krwi podczas I i II wojny światowej by, tak jak Polacy, wzorem znanego także tutaj Tadeusza Kościuszki, walczyć za wolność naszą i waszą.

Prezes Szpytma udekorował, w imieniu Prezydenta RP, Krzyżem Wolności i Solidarności panią Zofię Dublaszewską, zasłużoną opozycjonistkę z Trójmiasta. Po uroczystościach reprezentanci IPN spotkali się, dzięki uprzejmości ks. Wiesława Słowika, z Polonią w Melbourne. Przedstawili główne kierunki polityki historycznej Instytutu, prowadzonej na terenie Polski i za granicą. Zaprezentowali też najnowszy projekt Archiwum Instytutu zatytułowany Archiwum Pełne Pamięci, którego celem jest zebranie i zabezpieczenie przed zniszczeniem archiwaliów przechowywanych w domowych szufladach Polaków na całym świecie.

Zarówno wyżej wspomniana wystawa, jak i wydarzenia towarzyszące, były tworzone od podstaw i koordynowane przez Andrzeja Nowaka i Jacka Glinkę z Pilecki Project Commitee przy wsparciu Mariana Pawlika, prezesa Federacji Organizacji Polskich w Wiktorii.

W uroczystościach udział wzięli: Piotr Buszta – chargé d'affaire z Ambasady RP w Canberze, Izydor Marmur – prezes Stowarzyszenia Polskich Żydów i ich potomków w Australii oraz przedstawiciele Kadimah Jewish Cultural Central and National Library. Wystawę otworzyli Piotr Buszta wraz z dr. Mateuszem Szpytmą. Obaj wygłosili mowy okolicznościowe. Prezes Szpytma odczytał list prezesa IPN dr. Jarosława Szarka skierowany do uczestników uroczystości, w którym zaakcentowana została potrzeba prezentowania poza granicami Rzeczypospolitej skomplikowanych losów Polski i Polaków w XX wieku. Wspomniał o bohaterskiej postawie rotmistrza Witolda Pileckiego – „ochotnika do Auschwitz”. W swoim liście prezes Szarek podkreślił, że Pilecki „jako ochotnik, podjął ryzykowną grę, w której stawką było zebranie jak najbardziej wiarygodnych i dokładnych informacji o realizowanej przez hitlerowskich oprawców polityce eksterminacji Narodu Żydowskiego”. Symboliczne przemówienie wygłosił również Zbigniew Leman, uczestnik Powstania Warszawskiego, żołnierz Batalionu „Ruczaj”.

Wystawa przedstawia sylwetkę rotmistrza Witolda Pileckiego, uwzględniając przede wszystkim jego pobyt w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau i przygotowanie *Raportu W*, jak również aresztowanie po wojnie przez Urząd Bezpieczeństwa, brutalne śledztwo oraz zamordowanie przez komunistyczne władze. Ekspozycja poświęcona jest ponadto Powstaniu Warszawskiemu i udziałowi w nim Australijczyka Edwarda Waltera Smitha. Ekspozowane plansze zostały opracowane na bazie materiałów archiwalnych udostępnionych przez IPN. Podczas wydarzenia dystrybuowano okolicznościowe broszury traktujące o rotmistrzu Pileckim, Powstaniu Warszawskim i Walterze Edwardzie Smisie, przygotowane przez Witold Pilecki Commite we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej. Uroczystości, zorganizowane w żydowskim centrum kultury Kadimah, obejmowały również prezentację drugiego, rozszerzonego i poprawionego anglojęzycznego wydania *Raportu W*, w tłumaczeniu Ewy Hussein.

Przedsięwzięcie jest kontynuacją projektu zainicjowanego pierwszą publikacją *Raportu W*, w lutym 2014 roku.

Przedstawiciele Instytutu spotkali się także z uczniami Sobotniej Szkoły Polskiej w Melbourne. Ponadto 3 listopada br. delegacja IPN wzięła udział w audycji radiowej w Radiu SBS Melbourne. Prezes Mateusz Szpytma wspominał m.in. o historii rodziny Ulmów z Markowej oraz o wpisaniu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO znajdującego się w Archiwum Instytutu tzw. *Raportu Stroopa* – sprawozdania z likwidacji getta warszawskiego wiosną 1943 r.

Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017

Delegacja IPN na
otwarcie wystawy o
rotmistrzu Pileckim w
Melbourne (Australia) –
5 listopada 2017